

Ilmastonmuutos ja ihminen (CLIMATE) strategisen tutkimuksen ohjelmassa rahoitetut konsortiot

Yksilöiden, yhteisöjen ja kaupunkien hiilen varastointi kaupunkiviheralueilla ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi (CO-CARBON)

Konsortion johtaja: Leena Järvi, Helsingin yliopisto

Osahankkeet: Ranja Hautamäki, Juudit Ottelin: Aalto-yliopisto; Christopher Raymond, Helsingin yliopisto; Harri Mattila, Hämeen ammattikorkeakoulu; Liisa Kulmala, Ilmatieteen laitos; Natalie Gulsrud, Kööpenhaminan yliopisto

Kaupunkivihreä nähdään mahdollisena keinona hillitä ilmastonmuutosta sekä sen vaikutuksia kaupungeissa. Kasvit ja maaperä sitovat ilmakehän hiiltä, muokkaavat pienilmastoa ja huleveden hallintakeinoja sekä vaikuttavat ihmisten hyvinvointiin. CO-CARBON-hankkeen tavoitteena on mitata ja mallintaa kaupunkivihreän hiilensidontakykyä sekä kehittää suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon käytäntöjä, joilla hiilen sitoutumista tehostetaan yhdessä muiden ekologisten ja sosiaalisten hyötyjen kanssa. Hankkeessa tuetaan yksilön hiilensidontaa parantavaa päätöksentekoa asukkaina, viranomaisina ja yrityksissä. Kaupunkivihreän toteutuksella ja hoidolla rakennetaan pysyvää ja muokkautuvaa muutosta yhteiskunnan eri tasoilla. Hanke kokoaa ilma-kehä-, maaperä- ja sosiaalitieteilijät sekä maisema-arkkitehdit yhteen kaupunkivihreän koko toteutusketjun ja -kentän kanssa. Hanke toteutuu Helsingin yliopiston, Aalto yliopiston, Ilmatieteen laitoksen ja Hämeen ammattikorkeakoulun yhteistyössä.

<https://cocarbon.fi/>

Ei hukata ketään murrokseen. Kansalaiset, legitimizeetti ja Suomen muutos hiilineutraaliksi hyvinvointivaltioksi (2035Legitimacy)

Konsortion johtaja: Kati Kulovesi, Itä-Suomen yliopisto

SUOMEN AKATEMIA

Osahankkeet: Antti Belinskij, Suomen ympäristökeskus; Suvi Huttunen, Jyväskylän yliopisto; Suvi Huttunen, Suomen ympäristökeskus; Harri Kokkola, Ilmatieteen laitos; Marita Laukkanen, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT; Päivi Leino-Sandberg, Helsingin yliopisto

Suomen tavoite saavuttaa hiilineutraalisuus vuoteen 2035 mennessä on kunnianhimoinen, mutta mahdollinen. Hiilineutraalisuustavoitteen teknisiä ja taloudellisista reunaehtoja tutkitaan enenevässä määrin. Sen sijaan sen yhteiskunnallisista ja legitimititeettivaikutuksista on vähemmän tutkimusta. Legitimacy2035 pyrkii täyttämään tätä aukkoa.

Hanke perustuu ajatukseen, että hiilineutraalisuustavoitetta ei voi ajaa väkisin läpi demokraattisessa yhteiskunnassa, vaan se edellyttää laajaa tukea. Hanke hyödyntää poikkitieteellistä otetta tutkiakseen 2035-tavoitteen legitimitettiin ja mahdollisuuksia puuttua sen aiheuttamiin haasteisiin, erityisesti kansalaisten näkökulmasta.

Hankkeella on laaja yhteistyöverkosto, johon sisältyy valtion- ja kunnallishallinnon edustajia, akateemisia partnereita sekä työnantaja-, työntekijä- ja kansalaisjärjestöjä.

<https://2035legitimacy.fi/>

Ilmastotuupaus: Kasvihuonepäästöjen vähentäminen ja hiilinielujen vahvistaminen yhteisöllisesti käyttäytymistieteellisin ohjaukskeinoin (CLIMATE-NUDGE)

Konsortion johtaja: Paula Salo, Turun yliopisto

Osahankkeet: Jenni Ervasti, Työterveyslaitos; Jaana Halonen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos; Timo Lanki, Itä-Suomen yliopisto; Olli-Pekka Ruuskanen, Pellervon taloustutkimus PTT ry.; Marko Tainio, Suomen ympäristökeskus

CLIMATE-NUDGE hyödyntää käyttäytymistieteellistä tietoa, erityisesti nudge-ajattelua (tuupaus), ympäristön suunnittelussa helpottamaan yhteisöjä ja yksilöitä tekemään ympäristön kannalta parempia valintoja valinnanvapauden säilyttäen.

Hankkeessa kehitetään ja testataan keskeisten toimijoiden kanssa tuupausinterventioita, joiden tavoitteena on 1) vähentää liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä ja 2) optimoida hiilinielujen

SUOMEN AKATEMIA

käyttöä metsänhoidossa. Tuuppaustoimien vaikuttavuutta verrataan mallinnettuihin perinteisten ohjausmenetelmien, kuten verotuksen, vaikuttavuuteen.

Toimien hyväksyttävyyden ja oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi prosessiin sisällytetään kaikissa vaiheissa huolellinen eettinen arviointi. Myös toimenpiteiden taloudellisia ja terveysvaikutuksia arvioidaan. Yhteiskunnallinen tavoite on luoda uusia skaalautuvia, kustannustehokkaita, terveyttä edistäviä ja eettisesti kestäviä keinoja ilmastonmuutoksen torjuntaan perinteisten yhteiskunnallisten ohjauskeinojen tueksi.

<https://ilmastotuuppaus.fi/>

Kohti hiilivapaita koteja: Asukaskeskeiset ratkaisut lähiöiden ja maaseudun ilmastoviisaaseen asumiseen (DECARBON-HOME)

Konsortion johtaja: Anne Toppinen, Helsingin yliopisto

Osahankkeet: Venla Bernelius, Helsingin yliopisto; David Lazarevic, Suomen ympäristökeskus; Katja Lähtinen, Luonnonvarakeskus; Henna Syrjälä, Vaasan yliopisto; Jarek Kurnitski, Tallinnan teknillinen yliopisto

Hanke edesauttaa rakentamisen ja asumisen oikeudenmukaista kestävyysmuutosta kohti vähähiilisyttä, erityisesti kaupunkilähiöissä ja maaseudun syrjäseuduilla. Kuuden partnerin muodostama hanke pyrkii ratkaisemaan toisiinsa kytkeytyviä ilmastollisia ja yhteiskunnallisia haasteita ja kiihdyttämään muutosta kohti ilmastoviisaampaa asumista Suomessa ja muissa maissa, joissa on samanlaisia haasteita. Konsortion tutkimustyöpaketit ovat: (1) Kansalaisten ja yhteisöjen kyvyt toimijuuteen ilmastoviisaan asumisen kentällä; (2) Ennakkoehdot ja rajoitteet ilmastoviisaiden asumisratkaisujen omaksumiselle suhteessa yhteiskunnalliseen ja alueelliseen eriytymiseen, arvoihin ja asenteisiin; (3) Ilmastoviisaan asumisen työkalujen ja ratkaisujen yhteiskehittäminen; (4) Kansalaisten toimijuuden vahvistaminen vähähiilisyyskokeiluissa ja politiikan yhteissuunnittelussa. Vuorovaikutus ja yhteisluominen ovat hankkeen läpileikkaavia työtapoja.

<https://decarbonhome.fi/>